

Kouvolan alueen asumisyksiköissä sisälämpötilat pysyivät kurissa helteistä huolimatta

Kouvolan kaupungin terveysvalvonta suoritti kesällä 2024 valvontasuunnitelman mukaisen projektin, jonka tarkoituksena oli selvittää asumisyksiköiden varautumista hellejaksoihin ja niiden vaikutusta sisälämpötiloihin. Tehdyissä mittauksissa sisälämpötilat eivät nousseet mittausajanjaksoilla yli 30 asteen.

Projekti toteutettiin kahdessa vaiheessa. Toukokuussa lähetettiin 55 asumisyksikön vastuuhenkilölle kysely helteen vaikutuksista ympärivuorokautiseen palveluasumiseen. Kyselyyn saatiin vastaukset 37 eri kohteesta ja näin ollen vastausprosentti oli 67. Puolessa kyselyyn vastanneista kohteista koetaan sisälämpötilojen nousevan liian korkeiksi ja aiheuttavan haittaa asukkaille sekä henkilökunnalle. Yli puolessa (57 %) asumisyksiköistä oli omavalvonnassa huomioitu kuumiin olosuhteisiin varautuminen ja lähes kaikissa (97 %) yksiköissä tiedostettiin riskiryhmään kuuluville helteen aiheuttamat terveyshaitat. Suurimmassa osassa (84 %) asumisyksiköissä oli käytössä omia toimintaohjeita helteen varalle. Kyselyyn vastanneista asumisyksiköistä 86 %:ssa seurataan tilojen sisälämpötiloja kesäaikana.

Sisälämpötilaa pyritään asumisyksiköissä viilentämään ikkunatuuletuksen, erilaisten tuulettimien, verhojen/sälekaihtimien, ilmalämpöpumpun/jäähdytyslaitteen, viilentävän ilmastoinnin sekä ilmanvaihdon tehostamisen avulla. Viilentävä ilmastointi oli vain 32 %:lla kohteista ja erillinen ilmalämpöpumppu tai jäähdytyslaite oli käytössä 68 %:lla asumisyksiköistä. Pääasiassa ilmalämpöpumppuja käytetään yleisissä tiloissa eikä asuinhuoneissa. Kaikissa kohteissa varaudutaan helteisiin etukäteen ja helteen aikana. Asumisyksiköissä huolehditaan asukkaiden riittävästä juomisesta, kevennetään petivaatteita, muutetaan asukkaiden vaatetusta kuumiin olosuhteisiin sopivammaksi, tarjotaan asiakkaille mahdollisuus käydä viileässä suihkussa sekä vältetään räsitusta ja ulkoilua vuorokauden kuumimpaan aikaan.

Kyselyvastausten perusteella valittiin kahdeksan kohdetta, joissa mitattiin sisäilman lämpötilaa tallentavilla lämpötilaloggereilla. Mittausajanjaksot sijoitettiin ajankohtaan, jolloin ulkoilman päivälämpötila ylitti 25 astetta. Vaikka päivällä ulkoilman lämpötilat kohosivatkin korkealle (n. 27 °C – 30 °C), laskivat yölämpötilat melko alhaisiksi (n. 9 °C – 15 °C), mikä viilensi sisäilmaa. Kohteissa sisäilman lämpötilaa mitattiin noin kahden vuorokauden ajan kahdesta eri tilasta. Mittaukset pyrittiin tekemään tiloista, joissa koetaan eniten haittaa kuumuudesta. Mittauspisteiden korkeimmat lämpötilat olivat 24,3 °C – 29,3 °C ja alhaisimmat lämpötilat 21,5 °C – 26,8 °C.

Asumisterveysasetuksen (23.4.2015/545) mukainen lämpötilan toimenpideraja lämmityskauden ulkopuolella palvelutaloissa, vanhainkodeissa ja muissa vastaavissa tiloissa on 20 °C – 30 °C. Yhdessäkään mitatussa kohteessa lämpötilat eivät ylittäneet tätä lainsäädännön asettamaa ylärajaa. Palveluasumisen yksiköissä sisälämpötilojen tulee olla asumiseen ja oleskeluun soveltuvat. Tehdyn projektin perusteella asumisterveysasetuksen lämpötilan yläraja on varsin korkea ja haittaa koetaan jo selvästi matalammissa lämpötiloissa. Lämpötilojen noustessa korkeiksi, madaltuu asuinviihtyvyys kohteissa sekä terveyshaittariski kasvaa. Vanhuksilla ja heikkokuntoisilla on korkeampi riski altistua helteen aiheuttamille haittavaikutuksille.

Lisätietoja:

Mari Järvinen, terveydensuojelusuunnittelija, puh. 020 615 8074, mari.jarvinen(at)kouvola.fi